

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 187

van **TOM ONGENA**

datum: 21 november 2019

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

De Lijn - Toiletinfrastructuur

Al voor het negentiende jaar op rij werd op 19 november wereldwijd aandacht gevraagd voor universele toegang tot veilige en propere toiletten. Het zou een evidentie moeten zijn, maar voor een aantal werknemers is het dat helaas niet. Zeker voor mensen met mobiele beroepen, zoals bus-, vrachtwagen- of taxichauffeurs. Maar ook mensen die bijvoorbeeld in kleine winkeltjes in winkelgalerijen, metrostations en dergelijke werken, beschikken niet altijd over een toilet op hun werkplek. In het slechtste geval moeten ze betalen wanneer ze elders naar het toilet gaan. Van degenen die wél over toiletten op de werkplek beschikken, zijn er een aantal die aankijken tegen niet-hygiënische, onverzorgde of defecte toiletten. Zeker voor minder mobiele mensen met een beperking kan deze problematiek nog sterker spelen dan voor werknemers zonder beperking, vermits zij minder (snel) een alternatieve oplossing kunnen vinden.

In een artikel in Het Belang van Limburg schetsen enkele chauffeurs van De Lijn het probleem van minieme plaspauzes, maar meer nog van de geringe mogelijkheden om een toiletbezoek te brengen. Het probleem is nog een stuk scherper voor vrouwelijke chauffeurs. Sommigen maken gewag van dagelijks (preventief) gebruik van maandverband, anderen hebben zelfs een klassiek potje mee aan boord en nog anderen zijn onderhevig aan veelvuldige blaasontstekingen ten gevolge van het lange inhouden.

In het verleden werd door De Lijn al actie ondernomen om de situatie te verbeteren. Wat de algemene transportsector betreft, rijst de vraag naar voldoende sanitaire infrastructuur langs parkings van autosnelwegen.

1. In hoeveel toiletinfrastructuur voorziet De Lijn momenteel voor het eigen personeel en is die geografisch evenwichtig verdeeld?
2. Hoeveel heeft De Lijn zelf geïnvesteerd in toiletinfrastructuur? Bedragen graag per jaar voor de periode 2014-2019.
3. Zijn er nog zogenaamde 'blind spots', die niet beschikken over sanitaire infrastructuur voor het personeel?
4.
 - a) In welke mate wordt er geïnvesteerd in mobiele toiletten?
 - b) Over hoeveel mobiele toiletten beschikt De Lijn momenteel?
 - c) Zijn er afspraken over het onderhoud van deze mobiele toiletten?

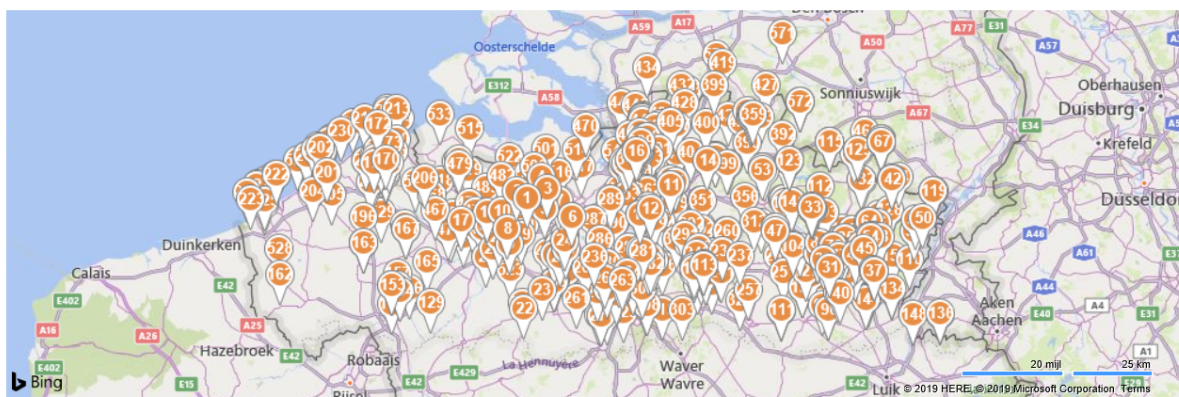
5.
 - a) Bestaat er een actieplan om de sanitaire infrastructuur voor het personeel van De Lijn verder uit te bouwen?
 - b) Wordt daarbij bijzondere aandacht besteed aan vrouwelijke chauffeurs of minder mobiel personeel, ten gevolge van een permanente of tijdelijke handicap?
6.
 - a) Zijn al deze toiletten ook toegankelijk voor het personeel van de 'pachters', die ritten in onderaanneming voor De Lijn uitvoeren?
 - b) Zijn daarover formele afspraken gemaakt met de pachters?
7.
 - a) Welke afspraken zijn er gemaakt met de NMBS om toiletten in stations voor de chauffeurs van De Lijn toegankelijk te maken?
 - b) Hoe wordt dit probleem aangepakt op ogenblikken dat de toiletten in stations gesloten worden?
 - c) Hoe wordt dit probleem aangepakt voor betalende stationstoiletten?
8. Welke praktische en financiële afspraken werden gemaakt met
 - a) lokale partners over openbare gebouwen;
 - b) eigenaars van private gebouwen;
 - c) eigenaars van handelszaken?
9. Hoeveel betaalt De Lijn jaarlijks aan vergoedingen aan partners voor het toestaan van toiletfaciliteiten voor het personeel?
10. Elke entiteit van De Lijn beschikt blijkbaar over een verantwoordelijke om de sanitaire problemen bij het personeel op te volgen.
 - a) Vindt er structureel overleg plaats met de werknemersvertegenwoordigers over deze problematiek?
 - b) Hoeveel klachten ontvingen deze mensen
 - van de chauffeurs zelf;
 - vanuit de vakbonden?
11. Wordt er in een algemene evaluatie van het sanitair beleid van De Lijn voor de chauffeurs voorzien, die desgevallend wordt gevolgd door een aanpassing van het beleid?
12. Zal dezelfde oefening ook worden gemaakt voor de chauffeurs uit de private transportsector en het reizigersvervoer met het oog op het uitbreiden van toegankelijke en hygiënische sanitaire infrastructuur op snelwegparkings?

ANTWOORD

op vraag nr. 187 van 21 november 2019

van **TOM ONGENA**

1. Vanzelfsprekend kunnen onze medewerkers gebruik maken van de sanitaire voorzieningen in onze eigen gebouwen, waarvan er 186 zijn verdeeld over Vlaanderen. Daarnaast zijn er de toiletten waarvan de chauffeurs kunnen gebruikmaken als ze onderweg zijn. Daarvan zijn er 576, verspreid over Vlaanderen. Een lijst per stad/gemeente vindt u in bijlage.

2. Huur mobiele toiletten (geen gegevens vroeger dan 2017 beschikbaar)
2017 € 188.750
2018 € 277.642
2019 tot 12/12/2019 € 307.140

85,5k€ ging naar gebruik van andere toiletten (kostprijs januari t.e.m. oktober 2019). Een precieze kostprijs is voor de afgelopen jaren niet te achterhalen, maar wellicht vergelijkbaar.

Ten slotte heeft De Lijn op sommige plaatsen geïnvesteerd in de bouw van technische lokaaltjes, waarin ook een vast toilet voor onze chauffeurs is voorzien. De kost van deze bouwwerken is niet op te lijsten omdat ze meestal kaderen in een groter bouwdoossier.

3. Momenteel zijn er geen 'blind spots'. Indien er toch een probleem zou opduiken zijn de chauffeurs op de hoogte hoe ze nieuwe problemen moeten escaleren (via hun leidinggevende of het kan ook via het Comité Preventie en Bescherming op het Werk) en deze werkwijze werkt goed.

4. a)

In 2019 zal 307k€ uitgegeven worden aan de huur en het onderhoud van mobiele toiletten (schatting op basis van vorig jaar).

- b)

De Lijn stelt momenteel 134 mobiele toiletten ter beschikking van haar personeel (cijfer okt 2019).

c)

De afspraken rond het onderhoud zijn onderdeel van het contract met de onderhoudsfirma. Zie bijlage 2 voor bijkomende duiding.

5. a)

In het huidige proces voor het voorzien van sanitair voor onze chauffeurs wordt zowel ingegaan op het bepalen waar een toiletpunt voorzien moet worden binnen de diensten, als op de vraag naar extra toiletvoorzieningen.

b)

De toiletten zijn voor elke medewerker beschikbaar, zonder onderscheid. Het is wel zo dat er de laatste jaren meer aandacht is voor toiletvoorzieningen voor onze chauffeurs, wat ook resulteerde in een groter aanbod aan toiletvoorzieningen.

6. a)

Alle toiletten die ter beschikking staan van de chauffeurs van De Lijn, zijn ook beschikbaar voor de medewerkers van onze exploitanten.

b)

Formele afspraken over sanitair zijn er niet met exploitanten, wel proberen we de exploitanten verder te helpen bij ad hoc problemen.

7. a)

De NMBS stelt haar toiletten ter beschikking van de chauffeurs van De Lijn op dezelfde manier als voor hun reizigers; m.a.w. tijdens de openingsuren van het station indien de toiletten niet van buitenaf bereikbaar zijn en in de meeste stations mits betaling.

b)

De Lijn probeert aan de stations met beperkte bereikbaarheid van de toiletten zoveel mogelijk extra sanitair ter beschikking te stellen, dit via contracten met particulieren (lokale horeca, ...) of door het plaatsen van mobiele toiletten.

c)

De Lijn heeft een terugbetalingsregeling uitgewerkt voor chauffeurs die moeten betalen voor hun toiletbezoek in een NMBS-station.

8. a)

In openbare gebouwen zijn ook de sanitaire voorzieningen voor iedereen beschikbaar.

b)

De Lijn heeft een standaardcontract voor eigenaars van private gebouwen en handelszaken; bovendien zijn de nodige mensen aangeduid om contact op te nemen met die eigenaars waarvan De Lijn de toiletten wil gebruiken.

c)

De Lijn heeft een standaardcontract voor eigenaars van private gebouwen en handelszaken; bovendien zijn de nodige mensen aangeduid om contact op te nemen met die eigenaars waarvan De Lijn de toiletten wil gebruiken.

9. In 2019 werd van januari tot en met oktober 85,5k € uitgegeven aan het gebruik van bestaande sanitaire voorzieningen.

10. a)

Zoals aangehaald in antwoord op vraag 3 kan men bij problemen terecht bij hun leidinggevende.

De bespreking van de sanitaire voorzieningen vormt een vast agendapunt in de Comités voor Preventie en Bescherming op het Werk.

- b)

De klachten worden niet systematisch gelogd, maar er wordt lokaal bij een klacht steeds zo snel mogelijk naar oplossingen gezocht in onderling overleg.

11. Een algemene evaluatie is op dit moment niet voorzien. Zoals aangegeven wordt er vooral gestreefd om onmiddellijk oplossingen te voorzien bij een gestelde problematiek wat eigenlijk neer komt op een permanente evaluatie.
12. Hiervoor bezorg ik u spoedig een aanvullend antwoord, aangezien ik bij het afsluiten van de antwoordtermijn nog niet alle informatie ontvangen had van de bevoegde diensten.

BIJLAGEN

1. [Lijst met toiletten per gemeente of stad](#)
2. [Duiding bij het contract met de onderhoudsfirma](#)